

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jeliersitz v Nunskeh ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglaši se računajo po petitrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbji.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Uprava deželnih naklad.

Znano je, da daje naša dežela pobiranje naklad na žganje in opojne tekočine v zakup onemu, kateri ji največ ponudi, dočim imajo skoro vse druge pokrajine v Avstriji pobiranje označenih naklad v lastni režiji.

Oddajanje deželnih naklad v zakup pozameznim osebam je za deželni odbor tako prikladno, ker mu ni dalje skrbeti za drugo, nego da zakupnik vplača pogojeni znesek, nema sitnosti z uradniki in drugim objem, kateremu je treba izročiti ta posel; toda je li ta način iztirjanja deželnega davka za deželo tudi najkoristnejši, je drugo prasanje.

Na Goriškem nemamo skušenj v tem oziru, a drugod jik imajo, in te skušnje govorjajo jasno in glasno, da je treba sprejeti izterjevanje deželnih naklad v lastno režijo.

Na Štajerskem oddajali so od I. 1881. naprej naklade na žgane opojne pijače zakupnikom potem javne dražbe ter so dobili na črez za vso Štajersko — izvzimši glavno mesto Gradec — 87.000 gld. Dotičnik je smel pobirati 50 kr. od vsacega hl na drobno potočenega piva in 250 gld. na vsaki hl opojnin, ne oziraje se na njihovo dobroto.

S 1. januarjem I. 1889 sprejela je dežela pobiranje tega davka v lastno režijo, a povisala je davek na pivo za 50 kr. od hl, od žganih opojnin je pa pobirala 6 kr. za vsako hektolitersko stopinjo, in 3 gld. od vsacega hl posljenih žganih tekočin. Ker je v prometu poprek le 40-stopinski žganje, znašala je torej sedaj naklada na opojne tekočine 240 gld., torej 10 kr. manj nego prej.

Izvestno je, da bi bil ponudil zakupnik za te naklade po novem tarifu največ 150.000 gld.; a dežela je dobila v lastni režiji po odbitih stroških sledeče čiste zneske:

Leta 1893	502.779	gld.	31	kr.
„ 1894	498.890	„	92	„
„ 1895	533.062	„	48	„

Štajerska dežela je imela torej vsled vpeljave lastne uprave za deželne naklade prvo leto 202.000 gld., drugo 198.000 gld. in tretje leto 233.000 gld. dobička.

Potemtakem je dobila dežela od I. 1893—1895. v okroglem znesku 633.000 gld. več, nego bi bila dobila potom zakupnikov.

Žal, da nemamo natančnih podatkov pri rokah za leta 1896—1900, ki kažejo v

obče še ugodnejše uspehe na tem polju; a že ta števila govore jasno.

Na Kranjskem pobirajo trojni užitinski davek, in sicer a) na žgane opojnine, b) na pivo in c) 40% naklade na užitino dina v mesu.

Naklada na žgane opojne tekočine vpeljala se je I. 1885 in sicer po 3 gld. od vsacega hl takih tekočin. Za to je dobila dežela od privatnega zakupnika 25.000 goldinarjev.

I. 1886. se je naklada povišala na 6 gld. od hl, a zakupnik je plačal 91.369 gld. 42 kr. zakupnine, I. 1887 pa pri isti nakladi 90.500 gld.

I. 1888 dovolila je dežela, da sme pobirati podjetnik 18 kr. od vsake hektoliterske stopinje na navadno žganje, a po 6 gld. od vsacega hl posljenega žganja. Za to je plačal dotičnik deželi 128.545 gld. 66 kr.

Toda deželni zbor kranjski ni bil s tem zadovoljen ter je sklenil, da sprejme pobiranje deželnih naklad v svojo režijo.

Uspeh je bil nepričakovani, kajti I. 1889 je imel 164.918 gld. 67 kr. čist. doh. „ 1890 „ „ 177.175 „ 17 „ „ „ „ 1891 „ „ 181.732 „ 21 „ „ „ „ 1892 „ „ 203.373 „ 3 „ „ „ „ 1893 „ „ 218.825 „ 95 „ „ „ „ 1894 „ „ 215.303 „ 16 „ „ „ „ 1895 „ „ 230.942 „ 2 „ „ „

V sedmih letih je imela Kranjska torek približno pol milijona gld. več dohodkov, nego bi jih bila imela, ako bi bila prizustila pobiranje deželnih naklad privatnim podjetnikom.

Tu smo navedli le čiste zneske, a iz bruto dohodkov, katere imamo pri rokah, in teh zneskov se da lahko izračunati, da znašajo vsi režijski troški v obeh deželah približno 135% vseh bruto-dohodkov.

Ti podatki so tako poučljivi, in mislimo, da bode moral tudi goriški deželni zbor resno na to misliti, da sprejme tudi pri nas pobiranje deželnih naklad v lastno režijo.

Zdaj je toraj na vladu!

Italijanska večina istrskega deželnega zabora je torej prešla gledé zahtev stavljениh do nje od strani slovanske manjšine na dnevnih red. Odbila jih je kar jednostavno. Te zahteve so bile pa tako skromne — vsaj tako se zagotavlja od strani, kateri morajo biti iste znane, — da skromnejših niso mogli staviti zastopniki dveh tretjin vsega

stota, nezmisel. Ni čudo torej, da se je čutila srečno v teh sanjah.

Da, čula je tudi njegov glas; pa videla, kako je živila z njim, kako se je zlivalo njen življenje z njegovim. Na sivem dnu so bežali meseci, leta, in Nasta je glede razločno svojo bodočnost v vseh podrobnostih.

Slika za sliko se je vrstila na sivem dnu. Videla je sama sebe, kako je hitela v mrzli, zimski noči k okrajnemu zdravniku Stepanu Lukiču. Za vrati je leno in hripano lajal star pes. V zdravnikovih oknih je bilo temno. Povsod tihota.

„Za Boga... za Boga!“ šepetala je.

No, lej, naposled so zaškripala vrata in Nasta zagleda pred sabo doktorjevo kuharico.

„Ali je doktor doma?“

„Gospod spi... zašepeta kuharica v rokav, kakor bi se bala vzbudit svojega gospoda. — Jedva je prišel od okuženega bolnika. Ni velel, da ga imam poklicati.“

Ali Nasta ni slišala kuharice. Odstrani jo z roko, kakor blazna — ter pohiti v doktorjevo sobo. Preleti nekoliko temnih in soparnih sob, zvrne na poti dve ali tri stolice — in naposled najde doktorjevo spal-

prebivalstva v deželi. Po tem takem je splaval po vodi vsaka nada o kakem modus vivendi med Slovani in Italijani v istrskem deželnem zboru, in če kedaj, so posebno sedaj zaprti vrata slovanskim deželnim poslancem v istrski deželni zbor, dokler se nahaja isti v sedanji svoji sestavi.

Ali zdaj je prišlo na vlogo. Najbližja prihodnost nam mora pokazati, je li vladu v resnici ležeče na tem, da se v Istri pride v okom sedanjam neznosnim razmeram, vsled katerih je izročena dvetretjinska večina prebivalstva vse dežele na milost in nemilost italijanskih samovoljnjev. Ako je torej res, da so se začela pogajanja med Italijani in Slovani vsled vladne inicijative in ako je dalje res, da je imela vladu pri tem kaj resne volje, potem bode morala vladu, ki je izrekla svoj a, izreči tudi svoj b. Govori se sicer, da bode najbrže istrski deželni zbor razpuščen. Italijani sami so baje na to pravljeni ter skrbže že za prihodnje volitve. Kolikor so nam znane istrske razmere, in znane so nam še precej, ima vladu v lastnih rokah sredstva, s pomočjo katerih se lahko korenito premene razmere v istrskem deželnem zboru.

Ključ k taki premembi so seveda nove volitve. Do sedaj imajo Slovani devet svojih zastopnikov v deželnem zboru. Ni nemogoče pa, da bi jih že pri prihodnjih volitvah ne dobili 13, kajti politična okraja Poreč in Pulj, ki sta glede kmetskih občin povsem hrvatska, zastopajo zdaj v deželnem zboru štirje Italijani.

Ako bi torej vladni organi pri volitvah strogo pazili na to, da se vrši zakon ter da se odstrané nasilstva od italijanske strani, ki nimajo para v nobeni drugi avstrijski deželi, ako ne tam kje na Gališkem, potem je skoro gotovo, da bodo tudi v teh dveh volilnih okrajih kmetskih občin izvoljeni Hrvatje. Ostaneta še dve volilni skupini v mestih, in to volilna skupina: Pazin, Labin in Plomin in pa volilna skupina Pulj in Vodnjan. V teh dveh volilnih skupinah bi bila skoro gotovo zagotovljena zmaga zmernim, imenujmo jih vladnim kandidatom. Zmaga v teh dveh skupinah je odvisna od uradništva. Posebno je v drugi skupini gotova zmaga tam, kamor pritisne mornarica. Ako bi torej le hotela vladu, bi v teh dveh skupinah gotovo zmagala sè svojima kandidatoma.

Istrski deželni zbor šteje skupaj 33 poslancev. Od teh so trije virilisti in sicer trije škofje, namreč tržaški, poreški in krški. Po tem takem bi bilo v istrskem de-

nico. Stepan Lukič je ležal na postelji oblečen in pihal z napetimi ustnicami v dlani. Pri njem je brilela slaba svetilnica. Nastne reče niti besede, sede na stolico ter začne jokati. Plakala je britko in drgetala na vsem telesu.

„Mo — mož bolan!“ reče Stepan Lukič, molči. Počasi se vzdigne, podpre glavo ob dlani in gleda gostijo sè zaspanimi negibljivimi očmi.

„Mož bolan!“ nadaljuje Nasta in zadržuje jok. — „Za Boga, idiva... Brzo... kolikor možno brzo!“

„A!“ zazeva doktor ter piha v dlani.

„Idiva! To minuto! Drugače... Drugače... strašno izreči. Za Boga!“

In bleda, izmučena Nasta je požiral solze. In zasopljena je jela opisovati doktorju nepričakovano bolezen moževno in svoj neizrekljivi strah. Njeno trpljenje bi bilo še kamen omečilo; ali doktor jo gleda, pa piha v dlani in se niti ne gane.

„Jutri pridem“ — pomrmra.

„To ni možno! se prestraši Nasta. Vem, da ima mož mačuh (legar)! Tako... to minuto ste potrebni!“

„Ni mogoče; prišel sem uprav to minuto“, — mrmra doktor. — Tri dni sem

želnem zboru, akó bi se pri novih volitvah dogodilo to, česar smo omenjali. Pöprej, sledče razmerje: Nasproti 15 italijanskim intrasingentom (neprijenljivcem) bi stalo dvanajst hrvatsko-slovenskih poslancev iz kmetskih občin in jeden iz mest, dva zmerna vladna pristaša in trije virilni glasovi. In mi smo do dna srca prepričani, da se ne bode dala govoriti z Italijani pametna beseda, dokler se ne vresniči načrt, katerega smo narisali ravnokar.

Prepričani smo pa tudi, da bi ne bil ta naš načrt prazne sanje, ako bi imela naša vladu le količaj resne volje, da uvede v Istri normalne evropske razmere. Seveda pa, da je conditio sine qua non, da se vse to izvrši — premembra sedanjega vladnega sistema na Primorskem in sicer korenita prememba. Dokler se pa ne zgodi to — to radi priznavamo — je vse to, kar smo zgorej napisali, le zidanje gradov v zraku. Ali, kakor rečeno, na vlogo stoji zdaj, da do kaže, jeli ji je bilo v resnici do tega, da uvede v Istri bolje razmere v svojo lastno korist in v korist tamošnjih Slovanov, ali pa, da smo imeli mi prav, ko smo trdili, da je bil prvi korak, katerega je storila vladu v tem pogledu — le pesek v oči. Oh, kako radi bi bili mi v tem oziru lažnjivci!

Dodatek. Ko je bil že stavljen ta naš članek, so nam prišli v roke včerajšnji dunajski listi, ki poročajo, da bode baje sklican istrski deželni zbor še pred Velikonočjo in sicer v — Poreč, torej v svoj stari sedež. Ako so resnična ta paročila, potem se nismo motili, ko smo pisali, da je cela akcija glede pogajanj med Italijani in Slovani zgotovljena — pesek v oči. Vlada pritrjuje Italijanom in to oni dobro vedo — pa naj bi se potem pogajali!

O razdelitvi občinskih zemljijš na Goriškem.

(Dalje.)

Ker si je morala vsaka občina ustanoviti posebna pravila, poseben zakon za razdelitev svojih obč. zemljijš, je do sedaj še vsaka razdelitev vzbudila več ali manj hrupa in mnogo prepričnosti med občinjarji. Nekateri so jo zeleli in prosili za njo, drugi, in to so bili v obče sebičneži, so zagovarjali skupnost paše in zahtevali, da se razdelite samo gozdovi, zopet drugi so se odločno upirali vsakej razdelitvi. Potem pa je bilo povsod mnogo prepričanja zaradi pogojev razdelitve in zlasti zaradi mere deležbe. En pogojev je vsem razdelitvam skupen, namreč ta, da je razdeliti občinska zemljija sama

hodil okrog okuženih bolnikov. Truden sem in sam bolan... Nikakor ne morem! Nikakor! Jaz... jaz sem se sam okužil...

In doktor potiska proti očem Nastu maksimalni termometer.

„Temperatura se bliža štirideseti stopinji. Nikakor ne morem! Jaz — da niti sedeti ne morém... Oprostite — uležem se.“

Doktor se uleže.

„Ali jaz vas prosim, doktor!“ zastoka Nasta obupno. Prosim! Pomagajte mi za Boga. Zberite vse svoje moči, idiva... Plaćam vam, doktor!“

„Moj Bog — saj sem vam že povedal! Ah!“

Nasta stopi na noge ter pohaja razburjena po sobi... Ej, treba da pojasnim doktorju, da razložim... Zdeleno se je: ko bi vedel, kako drag je mož in kako je nesrečna, da bi potlej pozabil utrujenost in svojo bolezen. Ali kje dobil li primernih besedij?

„Idite k deželnemu doktorju“, sliši glas Stepana Lukiča.

(Konec pride.)

med tiste stalno v občini stanjuče domačine, kateri imajo po svojih prednikih poddedovano, ali samostalno pridobljeno pravico do uživanja občinskega posestva v zmislu § 63. občinskega reda. Drugače pa razločujemo tri glavne kategorije takih razdelitev in sicer: Razdelitev po enaki meri z ozirom na vrednost deležev; potem ono, pri kateri se odkazuje deležnikom polovica v to odmenjenega sveta po meri enake vrednosti, druga polovica pa po meri izravnih davkov in slednjič se je razdelilo nekoliko občinskih zemljišč, in se jih misli še razdeliti po meri dosedanjega uživanja. Po enaki meri se je razdelilo največ občinskih zemljišč na Krasu, ker so tam o svojem času odkupnino, katero je trebalo plačati grajsčinam, skladali po enaki meri. Tudi na Vipavskem je večinoma obvezala enakomerna razdelitev in tako tudi v nekaterih občinah novega sodnijskega okraja Kobariškega. Pol po davkih, pol po enaki meri so delili v nekaterih občinah Goriške okolice, v skoro vseh občinah Kanalskega in v nekaterih Tolminskega okraja. Razdelitev po meri dosedanjega uživanja je običajna v Cerkljanskem okraju, kjer so gozdi večinoma že davno razdeljeni v začasno uživanje. Te vrste razdelitev je najbolj zmedena; najteže jej je najti popolnoma zanesljivo, pravčno podlago in sebičnost močnejših jo najlože izkorisca v škodo slabejšim. Izvršuje se približno tako, kakor so o svojem času zemljiščno-odvezne komisije izvrševale svojo nalogu, navadno tudi z enakimi posledicami, to je, da mnogo deležnikov po njej godrnja ter oponaša izvrševalcem pristranost, krivičnost in enake lepe lastnosti.

Za Kras je edino pravičen način razdelitev tisti, po katerem so se v tamožnji pokrajini povsod ravnali. Kar je pa na Krasu pravično, to vstrevalo v veliko zaslugo onim občinskim zastopom na Vipavskem in Kobariškem okraju, kateri so, ne glede na vplačano odkupnino in prezirje dosedanje uživanje, sklenili in izvršili razdelitev občinskih zemljišč po meri enake vrednosti med vse upravičence premožne in ubožne. Na takih razdelitvah bo počival božji blagov, ker so zares dobro delo, ki mora obrodit obilen sad. Ubožnim sosedom je z odkazanimi deleži izdatno pomagan, onim pa, ki imajo že sami zadosta svojega posestva, ne gre to v nobeno škodo, ker se jim na drugi strani olajša brezme, ki jim je nalaga oskrbovanje siromašev. Vsem skupaj pa: državi, deželi, občini in poedincem je taka razdelitev v največjo korist, ker je najuspešnije sredstvo za nabolj zboljšanje dotičnih zemljišč; kdor ne verjame, da je tako, naj se na licu mesta prepriča v vseh tistih občinah, kjer so že pred leti na ta način razdelili svoja zemljišča. Pogozdovanje Krasa je brez dvoma zelo koristno delo — a razdelitev občinskih zemljišč, — zlasti enakomerna, ima po našem mnenju veliko naglej in dobrodejne učinek, ker tiči že v naravi človeka, da skrbi najraje za svojo lastnino in da preostovoljno dela z večjo ljubeznijo za stvar, nego pod pritiskom najdobrotnejšega zakona.

Vse razdelitev občinskih zemljišč, kar se jih je izvršilo, so imele izvrsten uspeh; povsod, koder so v prvih letih ustavne dobe razdelili občinsko lastnino, je dandanes svet tako prerojen in preustvarjen, da ni več sledu nekdanje „gmajne“; kjer so bile po prej puste goličave, stoje zdaj goste meje, rodovitne njive, vinogradi in drugim kulturnam odmenjena zemljišča; nekdaj s trnjem, z robido gosto zaraščena zemljišča, so zdaj očiščena, spremenjena v travnike, na katerih pridelujejo deležniki na tisoče stotov najboljšega sena. Še celo razdelitev, ki so se izvršile v zadnjih 10 letih, so očvidno uspešne, ker kažejo v tako kratkem času najveselejšo spremembo. Le oglejte si, ko se mimo vozite, nekdanja občinska zemljišča Volčanska na Dugem, Kamenska, Smasčenska, Idrska i. dr! Povsod očiščen, pomlajen, plodonosen svet! A celo na sivem Krasu so se po razdelitvi veselo preobrazile cele pokrajine.

(Konec pride).

Dopisi.

V Gorici, 29. marca. (Izv. dop.) Nekaj o agrarni politiki po receptu glasila goriških rudečkarjev. — Prekršeni žid, ki izhaja zdaj v Gorici pod imenom „Il Friuli Orientale“ se v zadnjem času kaj rad ukvarja z agrarno po-

litiko in si posebno prizadeva v to, da bi preustrojil našo kmetijsko upravo po svojem političnem kroju. Zato se je lotil v prvi vrsti obirati naše kmetijsko društvo, kateremu očita, da premalo skrbi za kmetijski pouk, za ustanovitev kmetijskih bank, kmetijskih blagajnic, zavarovalnic za govejo živino, zadrug za nakupovanje kmetijskega blaga, kakor žvepla, bakrenega vitriola, umetnih gnojil, za napravo zadružnih mlekarnic in toliko drugih koristnih ustanov, ki bi se tudi pri nas lahko razvitali, pa so našemu društvu deveta brig.

Dalje graja tudi — pa le z nepremišljeno izbleknenimi namigljaji — društveno delovanje, kolikor zadeva pospeševanje sviloreje, živinoreje, sadjereje itd., češ, da bi se dalo marsikaj govoriti o dotočnih naredbah, v katerih se nekako kaže, kakor bi bilo društveno vodstvo posebno naklonjeno slovenskemu delu dežele.

Iz vsega tega sklepa organ goriških rudečkarjev, da kmetijsko društvo boleha za neozdravlivo bolezni in da je bo treba prej ali slej nadomestiti z drugim, novodobnim zahtevam in potrebam Italijanov primernišem društvom. In pomolivši svoj kozlov parkelj — izpoveduje se Friulijev kmetijski politik tako-le: „A vse dosedanje razloge na stran, menim, da ne čuti nikdo med nami potrebo, da nosi društvo, kateremu je pospeševati kmetijstvo, pompozen naslov „cesarsko kraljevsko“ in da so mu naše koristi skupne in včasih celo podrejene onim naših gorskih sosedov!“

Zato pozdravlja z največjim zadoščenjem vsako poskušnjo, vprto v to, da se ustvarijo nove razmire ter odobruje iniciativu vrlih Ločenjanov, kateri so si bajé ustanovili posebno kmetijsko zadrugo. Slednji izraža željo, naj bi se namera Ločniškega odbora mogočno razširila — če treba tudi s pomočjo političnega društva.

No, tu pač ni težko uganiti, kam pes tako mol! Naše staro, častiljivo kmetijsko društvo je tem ljudem že upehalo, se je preživel, ni več kos svojih nalog, ker je po skrbnem prizadevanju svojega predsednika premalo enostransko in preveč skrbi za skupne kmetijske interese cele dežele. Gospoda pri „Friuli“ ima vsako leto priliku čitati obširno poročilo o delovanju kmetijskega društva, a zna tako čitati skozi vrste, da ne vidi nobenega dela, nobenega uspeha. Najudnejše pa je to, da izvršuje kmetijsko društvo vse svoje naloge po sklepov svojega odbora, v katerem sedě najodličniši italijanski može, kar jih je v mestu in v naši Furlaniji, izleček vse naše italijanske intelligence — in vendar, soditi po „Friuli“ — vsa ta gospoda, vti ti kmetijski razumnički ne vozijo prav, samo ker vozijo pod cesarsko kraljevsko firmo in ker je že vse v takem tiru, da društvo, katero je ustanovljeno za celo deželo, tudi dela za celo deželo, drugače bi mu najbrže usahnil vir — državnih podpor.

Gospoda od „Friuli“ bi najraje zanesla narodnostni prepir v naše kmetijsko društvo ter iztrebila iz njega vse, kar diši po — gorski strani; ker jej je pa nekdo na poti — zato maha po sedlu, a onega nekoga ne more zadeti; stoji previsoko nad njo.

Sicer pa naj le poskusijo ustanoviti svoje italijansko kmetijsko društvo brez cesarsko-kraljevskega naslova; bomo videli, koliko sadu obrodi — brez državnih podpor. Na naši gorski strani si je vzbujeno ljudstvo osnovalo marsikatero koristno društvo: posojilnice, kmetijske, sadjarske, vinarske, mlekaške zadruge, katere delujejo s povoljnim uspehom. Tu so državne podpore padle na rodovitna tla in zato so opravičene. Kje je pa v naši Furlaniji med ljudstvom kaj samodelavnosti, kaj čvrstega gibanja v povzdigo domačega kmetijstva? Kaj ste vi, gospoda, storili, da bi k samodelavnosti izbudili svoje ožje rojake? Pohvaljena inicijativa Ločniškega odbora je menda prvi korak na tem polju. Bomo videli, kam poipelje.

Iz učiteljskih krogov, dne 27. marca 1900. — Utok g. nadučitelja Križmana v Dornbergu, da se mu podeli proti vredbi c. kr. dež. šolskega sveta petletnina od dneva, ko preteče njegovo službeno desetletje po prebitem izpitu učiteljske sposobnosti, je bil ugodno rešen, in vsakdo bi bil pričakoval, da je s tem ta malenkostna zadeva končana. Toda kdor se je tega nadejal, varal se je

Proti tej ministerski določbi priredil je utok pomnoženi okrajni šolski svet, in ta utok kaže pač jasno, česa se imamo nadejati mi učitelji glede na zboljšanje našega neznošnega materialnega stanja. Ogorčna večina tega sveta ne privošči niti te mrvice zboljska učiteljem. Neverjetno se nam je zdele, a vendar je absolutno resnično, da tega zboljska nam ne privošči niti naš bivši tovariš, g. župan Kanalski M. Zega, drugi podpredsednik odbora „narodno-napredne“ stranke, niti gospod Fr. Gruntar, župan in veleposelnik v Šmarjah, ki je bil svoj čas tudi učitelj.

Če so drugi udje imenovanega sveta glasovili proti ministerski določbi, je pač trdo, neopravičeno, a z njih stališča vsaj razumljivo. A da nista bila za nas niti bivši tovariši, g. župan Kanalski M. Zega, drugi podpredsednik odbora „narodno-napredne“ stranke, niti gospod Fr. Gruntar, župan in veleposelnik v Šmarjah, ki je bil svoj čas tudi učitelj.

Kakó hočemo zahtevati od naših poslancev, naj nam zboljšajo naše neznošnega gmotno stanja, ako naši bivši tovariši v tako malenkostni zadevi tako proti nam postopajo? Oni, ki so delili ob svojem času z nami vse reve in težave, so proti temu, da bi dobil učitelj sedaj bornih 50 g. par mesecov prej, nego mu gredó po jednostranskem razlaganju zakona. To je britko, to je hudo!

Iskreno so želeli mnogo tovariši, da bi prišli v okrajni šolski svet Tumovi prišla, to se je tudi posrečilo; — a sedaj so dobili prvo plačilo za svojo naklonjenost.

V odboru „narodno-napredne“ stranke sta tudi dva učitelja, katera hočeta s svojimi tovariši iz Tolminskega prirediti veliki učiteljski zbor v Gorici ob času zasedanja dejavnega zборa, da bi skupno uplivali na večino dejavnih poslancev glede zboljšanja učiteljskih plač. No, če je res, da imajo Tumoveci v dejeli večino, potem smemo malo pričakovati od naših poslancev, kateri ne bi hoteli priti v protivje z večino volilcev.

Bovec, 20. marca. — V dopisu z Bovškega v „Soči“ dn. 15. t. m. govori dopisnik o „kardinalovem davku“ naslednje: „Kar se tiče „ofra“, rotimo z nova naše somišljenike, da ne dadó nič za kardinalov zavod, kateri ima naprati našemu kmetu nov davek, kateri bo plačeval za to, da bo kardinal vzugajal duhovnike-fanatike, ki bodo ljudstvu le v kvar! Proti takemu izsavanju ljudstva se moramo kar najodločnije upreti in to tem bolj, ker prihaja od strani, ki je sama dobro založena z denarjem. Ako hoče imeti kardinal kak zavod, naj si ga postavi s svojim denarjem, da bi pa nalagal radi tega našemu ljudstvu davek, protestujemo, proseči svoje somišljenike, da pouče ljudstvo o namerah kardinala. — Za kardinalov zavod nič, niti novčica! Potreb ima kmet drugje čez glavo.“

Gospod dopisnik! Vi ste torej proti davorom (ne davku!) za deško semenišče, ker bi s temi vzugajal kardinal duhovnike-fanatike in ker je to izsesavanje ljudstva, ki ima tako botreb drugje čez glavo. Kardinal hoče na vsak način vzgrevati v zavodu mladino, iz koje postanejo dobri duhovniki, „vneti“ in „goreči“ za sveto stvar, in to je tudi prav. Vam pa to ni prav in govorite o duhovnikih „fanatikih“. Ali hočete, da bi bili duhovniki mrzli za svojo stvar, mlačni, popustljivi, in bi ne izvrševali v kolikor mogočno popolnem obsegu stranskih dolžnosti? Ali bi radi, da bi se vzugajali vše spet enkrat v pogubnem žefinsku duhu, na podlagi liberalizma, racionalizma, da bi bili orodje, ne v rokah sv. Cerkve, ampak „Slobodne misli“.

Zelo vam je pri srcu tudi ljudstvo, katero se bo na vse kriplje izsesavalno. Zoper in zopet hudobija in liberalno zaviranje! Poglejte se v zrcalo, ponovite svoje besede in videli boste, da se sami sebi nasmehnete! Borih 12 novčičev na leto, kateri so v proračunu kardinalovem za vsako osebo, borih 12 novčičev pravim, katere posamnik lahko da ali pa ne, ker ni prisiljen, in za katere si kupi komaj četrt vina, to naj bi bilo izsavanje! Kje je pamet?

Nekaj drugega! Vprašanje je, ali je deško semenišče potrebno, ali ne? — z drugo besedo: ali je potreben zavod za vzgojo duhovnikov, katerih je vedno manj? in — ali so sploh potrebeni duhovniki ali ne? Tega menda ne boste tajili! Ker pa dandanes ni mogoče dobivati potrebnega

števila duhovnikov, katerih ljudstvo ne more pogrešati, ali ni to naravno in nujno, da si samo pomaga vzgojevati jih in to tem bolj, ker so žrtve v dosegu lepega namena naravnost skrajne male za posameznika?!

In, ker uže govori g. dopisnik o izsesavanju ljudstva, oglejmo si le še eno stvar. Da so šole na sploh potrebne, ne tajih nihče, — tudi ljudske šole so potrebne. Znano je pa predobro, da prav ljudska šola nalaga ljudstvu največja bremena. Le pomislite, ali ni to večje izsesavanje ljudstva, ako mora plačevati od vsakega 1. gld. davka do celih 150% za šole, kakor ako bi prostovoljno dajal posamnik po borih 12 novčičev na leto v vsaj tako važen namen?

Le trezno torej poprej premisliti stvar, in potem šele povedati svoje mnenje, ker dandanes se tudi besede tehtajo! Nikakor pa naj slednjič ne misli g. dopisnik z vsemi svojimi somišljeniki in prijatelji vred, da bodo sè svojim kljubovanjem stvari Bog vedi kakó škodili. Ako nočete za dobro stvar nič žrtvovati Vi in Vaši somišljeniki, bodo pa drugi toliko več. Vedite dalje, da s hujškanjem več koristite stvari, nego ako bi molčali; to nas uči izkušnja. S takim nastopanjem koristite stvari, in za to hvala Vam.

Politični razgled.

Delegacije.

Kakor se poroča listom, bodo sklicane delegacije na 12. dan maja in sicer v Budimpešti.

Pogajanja med Čehi in Nemci.

Iz govora, katerega je imel pred nekaj dnevi dr. Engel na nekem shodu v Pragi, se ne more pričakovati, da bi imela ta pogajanja ugoden vspreh. Glede zopetne vpletave češčine kot notranji uradni jezik pri državnih oblastih in uradih, stojé nameč Čehi na stališču, da nima ta zadeva nič opraviti s pogajanjem med češkimi in nemškimi člani spravne konference, marveč, da je to vprašanje reč Čehov in vlade. Nemški listi pa in v prvi vrsti „N. Fr. Pr.“ odločno ugovarjajo proti temu ter trdijo, da spada tudi to vprašanje med ona, katere ima rešiti konferenca.

Novi mestni dunajski statut in novi vojni red potrjen.

„Wiener Zeitung“ z dne 27. t. m. prijavlja sankcijo novega mestnega statuta dunajskega ter novega vojnega reda.

Krisa v dunajskem mestnem svetu.

Vsled sankcije novega vojnega reda za dunajsko mesto se je odpovedalo do zdaj že 37 občinskih svetnikov. Večinoma so ti liberalci, a nahajajo se med njimi tudi nekateri nemški nacionalci. Dr. Lueger kot župan je storil sicer vse mogoče, da bi dotičniki preklicali svojo odpoved, a zaman, ostali so vsi pri svojem sklepu.

Nemiri v Bulgariji.

Da bi se bolgarska vlada ubranila pred finanč. polom, je vpeljala novo desetino. Ta novi davek je pa hudo razburil bolgarsko kmetsko ljudstvo. Začeli so zategadelj prirejati kmetje javne shode, na katerih so se sklepale rezolucije do kneza Ferdinand, v katerih se zahteva odprava novega davka. Knez Ferdinand je pa zaukazal oblastim, da prepovedujejo take javne shode. A kmetje se za take prepovedi ne brigajo, marveč prirejajo vkljub vsemu temu v enomer slične shode. Tak shod je bil pred nekaj dnevi tudi v Varni. Po dokončanem zborovanju so se pa kmetje zbrali pred prefekturskim poslopjem, ter zahtevali, da se izpusti iz zapora urednik nekega kmetijskega lista, katerega so baš zaradi to zadetnih agitacij zaprli. Vojastvo je hotelo razgnati zbrano množico, a ker ni šlo to iz lepa, začeli so streličati na kmete ter so jih nekaj ubili. Zaradi tega pa je nastalo po deželi še večje razburjenje in batil se je še hujših posledic.

Intervencija Rusije v južno-afrški vojski.

Poroča se, da je Rusija odločno odibila prošnjo obeh predsednikov južno-afrških republik Krügerja in Stejina, da bi ona intervencirala med njima in med Angleži.

Vojска v Južni Afriki.

Burski general Olivier se je srečno rešil zagate, v katero ga je hotel spraviti maršal Roberts s svojimi na vse strani razposlanimi oddelki, in se sedaj bržko že nahaja pri glavnih armadi z vsem svojim

naglo ni mogel bližati svojemu cilju, kakor Olivier s težkimi vozovi.

Pomanjanje konj je bržkone tudi jeden glavnih razlogov, da Roberts ne more naprej, ogerski konji so pa sedaj komaj na pol pota.

General Methuen je z oddelkom konjice pri Mokwasidruštu blizu Bloemhofa prekoračil reko Vaal in je sedaj došel v Christianijo. Ta vspehl pa ne bo imel zlih posledic za Bure brez nadaljnih močij, ki pa nikjer druge ne morejo čez naraslo reko.

Lord Kitchener tudi ni zadovoljen s svojimi vspehi v zahodni Griqua-deželi. Ukreplil je sicer vstaše v Griquatownu in Prieski, a komaj je odnesel pete iz prvega mesta, so ga nista že znova zasedli in prete sedaj zajeti celo njegovo armado.

Domače in razne vesti.

Vabilo na naročbo. S 1. aprilom nastopi naš list drugo četrletje. Pri tej priliki prosimo vse dosedanje naročnike, naj nam zvesti ostanejo ter naj skušajo pridobiti nam še novih. Naročnike, ki so zaostali z naročino, prosimo, naj jo kmalu poravnajo. — "Gorica" stane na leto 8 krov, pol leta 4 krone, četr leta 2 kroni, in se lahko naroči z vsakim dnevom. — Uprrava "Gorice".

Em. kardinal nadškof dr. Missia bo jutri dne 31. t. m. ob 7½ delil bogoslovem niže redove v semeniški kapeli.

Presv. nadškof saraješki dr. Stadler je bil v soboto dne 24. t. m. gost eminence kardinala dr. Missia. Ogledal si je tudi v stolni cerkvi vse dragocenosti in relikvije. Prišel je iz Rima, kjer je bil nedavno pri sv. Očetu. Presvetlega je spremjal vodja c. kr. muzeja v Splitu, monsignor Bulič, nekdanji državni poslanec dalmatinski.

Duhovske vesti. — Č. g. F. Razpet, vikar v Orehek, je imenovan župnikom v Idriji ob Bači. — Č. g. Jožef Cigoi, kurat v Jageršču, je imenovan župnikom v Ajdovščini. — Č. g. Jožef Budin, kurat v Pevni, je nevarno obolel za pljučnico.

Smrtna kosa. V pondeljek je umrl takoj mnogočastiti gosp. Josip Baje v 63. letu svoje starosti. Pokojnik je služboval več let kot vikarji v Kronbergu. Kasneje je bil nekaj časa vodja zavoda gluhenemih, pozneje pa tajnik nadškofijske kurije.

Pred nekaj leti je pa obolel in ga je začel spominjati zapuščati. Pogreb je bil v sredo ob 2½ popoludne. Truplo so peljali na Šempasko pokopališče. N. p. v. m!

Umrli je dne 24. t. m. v starosti 50 let ruhniški inženir g. Avgust Glogovac v Thomasroithu na Zgornjem Avstrijskem, kamor se je bil presečil pred tremi leti iz Ljubljane. Pokojnik je marsikateremu izmed naših čitateljev še iz dijaskih let v prav dobrem spominu. N. p. v. m!

Deželni zbor goriški je sklican, ker smo že poročali, za prihodnji ponedeljek 2. aprila. Deželni glavar je naznanil poslancem, da prva seja bo ob 11. uri predpoldne, a prej ob 10. uri da bo slovenska sv. maša v prvostolni cerkvi. Slovenski deželni poslanci bodo imeli še te dni posvetovanje, da določijo, kako jim je postopati z ozirom na sedanje okoliščine. — "Soča" besni, ker ne pozna namena poslancev in ne vše, s katere strani bi začela hujški; le to vše, da "intriga mora biti", ker brez nje ne more živeti. List z razdirajočimi težnjami na vse strani se štuli za glasilo katerega poslanca. — "Primorski List" je prinesel lep članek, v katerem izraža željo, naj bi naš deželni zbor prišel spet do rednega delovanja. — Tudi mi menimo, da je dolžnost italijanske večine in vlade, omogočiti slovenskim poslancem, da se udeležijo deželnozborskoga zasedanja. Možje, ki so v to poklicani, naj zdaj pokažejo svojo resno voljo in svojo spretnost. Prepričani smo, da slovenski poslanci so si v svesti svojih dolžnosti, in da jih bodo izpolnovali, kolikor je v njihovi moči, ne glede na krvave žalitve domačega banditskega časopisa.

Dr. Tuma in naša denarna zavoda. Čudno, neverjetno! Pri naših denarnih zavodih, ki imajo namen, pomagati našemu ubogemu kmetu in obrtniku, je denar dražki kakor pri — židih. Mi bi ne verjeli, ako ne bi bili tega brali v zadnji "Soči", št. 36. z dne 27. marca t. l.

Tam zatrjuje Gabršček, da bi lehko dobil denar ceneje pri židih kakor pri naših denarnih zavodih, pri katerih jemlje posojila samo iz narodnega načela: Svoji k svojim! Vidite kmetje, trgovci in obrtniki, kakšna je finančna politika — dr. Tume!

V zadnji "Soči" se je spet oglašil znani dopisnik s Krasa, ki hoče po vsej sili dokazati, da izhaja iz opice. Revez se nam smili!

Preložitev deželnega muzeja. Vsese baje pogajanje med deželnim odborom in med grofom Zigo Attensem zaradi preložitev deželnega muzeja v Attensemovo patačo na Kornju.

Popis in klasifikacija konj. Tukajšnji mestni magistrat pozivlje vse lastnike konj v mestu, da mu jih naznanijo v svrhu popisa v dneh od 4. do 10. aprila t. l.

Dotične tiskovine se dobe pri mestnem magistratu.

Ob jednem objavlja tudi isti magistrat, da se bo vršila klasifikacija konj za goriško mesto dne 1. in 2. maja t. l. na živinskem trgu in sicer oba dneva od 7. ure zjutraj do poludne in pa od 3. ure popoludne do 6.

Oproščeni so in ni treba, da se priženo h klasifikaciji: a) poštarski konji, b) zrebeta, ki ne dovrše četrtega leta svoje starosti v letu, ko se vrši klasifikacija, c) bolni ali okuženi konji in pa taki, o katerih je splošno znano, da niso za nobeno rabo.

Za konje pod b in c mora prineseti dotedjni posestnik vsaj do 20. aprila t. l. mestnemu magistratu potrdilo, podpisano od dveh drugih konjskih lastnikov.

Lastniki konj, ki ne bi izpolnili zgornjih navedenega in razglasenega, kaznujejo se z globo do 200 K.

Visoka starost. Te dni je umrla v tukajšnji mestni ženski bolnišnici Marija Ruisjan, rojena v Kozani leta 1799. Dočakala je torej 101 leto. Bila je do zadnjega hipo vedno pri zdravi pameti in dobrem spominu.

Iz Kobarida nam pišejo z dne 29. t. m. Danes je vrnla gospa Alojzija Nau — Nemčovka, previdena z sv. zakramenti za vymirajoče v 65. letu njene starosti. Bolehalo je že kake 4 leta, posebno pa od jeseni sem. Pokojna je bila zelo dobrotljiva in vsmiljenega sreca. Spolnujejo se besede po božnega Joba nad njo: „Oko sem bil slepim, in palica hromemu; v bogom sem bil oče. Ali sem revežem odrekel, kar so že zeleli in ali sem vdove oči čakati pusil? — Kobarid z njo veliko zgubi in ostala bo dolgo v blagemu spominu. — Naj počiva v miru!“

Vinarsko in sadjarško društvo se je osnovalo v Štjaku. Društvo, čigar pravila je c. k. namestništvo uže potrdilo, je do sedaj pristopilo 40 udov. Na obrem zboru dne 25. marca je bil soglasno izvoljen predsednikom g. Ivan Bergant, posestnik, podpredsednikom g. Leopold Štemberger. Odbor obstoji iz sledenih gospodov: Francijano Klanjšček, kapelan, denarničar, Fran Lipanje, tajnik, župan Jožef Turk, Janez Funar, Leopold Ožbec, Franc Sluban. Novemu društvu kličemo iz sreca: Naj raste, cvete in doneše kmalu obilega sadu.

Vabilo na veselico, katero priredi ženska podružnica sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolico v prid „Solske emudomu“ v Gorici, v nedeljo dne 1. aprila 1900 v prostorih društva „Edinost“ v Ajdovščini. Vspored: 1. A. Foerster: „Ah, nili zemljica krasna? mešani zbor. 2. P. H. Sattner: „Pogled v nedolžno oko,“ čverterospev. 3. Josef Stritar: „Nosan“, deklamacija. 4. P. H. Sattner: „Bledi mesec“, mešani zbor. 5. K. Mašek: „Strunam“, čverterospev. 6. On in Ona, saliv dvogovor. 7. „Sreca je odkrila“ vesela igra v enem dejanju, poslovenil J. Ameriški. Osebe: Trgovec, penzionirani stotnik. — Pavlinka, njegova vnuka. — Anka, gospodinja. — Lazar, nadgozdar. — Kamilo, njegov sin. 8. Živa podoba: „Dopustnik med svojimi“ 9. Živa podoba: „Slovenski narod slavi Prešern“ 10. Domača zabava.

Začetek točno ob 7½ uri zvečer. Vstopina za osebo 40 v. sedež 60 v. K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Tržaške občinske volitve. Volilni shod v Škednu je v nedeljo proglašil kandidatoma za prvi okraj v okolici odvetnika gospoda dr. Jos. Abram. — Za II. okoličanski okraj je določen kandidatom odvetnik gospod dr. Otokar Rybař.

Igra „Cvrček“ prepovedana. V mariborskem „Narodnem domu“ so hoteli diletantje v nedeljo predstavljati igro „Cvrček“. Slavn. oblasti pa se je zdelo umestno, da je prepovedana predstava z utemeljenjem, da čitalnica nima dovoljenja, za prirejanje diletantnih predstav! Vzrok te prepovedi ti baje v nemškem „Theater in Casinoverein“, ki se je pobrinil, da prepreči vsako konkurenco! O ta nemški Mihel! On sicer sovraži Slovenca, ali glede slovenskega denarja si misli: Non olet! Ta denar mu diši in zato hoče tudi Slovence v Mariboru siliti, naj nosijo svoj denar v nemško gledališče! Nemci na Štajerskem so se torej nekaj izverili svojemu bogu Bismarcku, kajti oni se ne boje le Boga, ampak tudi — slovenske konkurence!!

Roparski uboj. Pred mariborskimi porotniki sta stala te dni 19letni kajžarski sin Josip Lasič iz Mekotnijaka in 20letni metlarski vajenec Fr. Loparnik iz Cesanjevc v ljutomerskem okraju radi roparskega uboja posestnika Jakoba Šoštarča. 30. oktobra m. l. zvečer sta popivala Lasič in Loparnik s Šoštarčem v gostilnici Fr. Kozine v Kamnščaku. Odšla sta iz gostilne pred Šoštarčem ter ga počakala v bližnjem gozd. Tam sta ga napadla s krepelci, ga pobila na tla in mu vzela 5 gld. ter zbežala. Šoštarč je vsled dobljenih teških ran umrl. Preiskava je dognala, da je Loparnik Šoštarč udaril trikrat po glavi in po roki, Lasič pa mu je vzel denarnico. Porotniki so spoznali obtoženca krivima ter je bil Loparnik radi roparskega umora in tatinstva obsojen na smrt na vešalih. Lasič pa radi ropa in tatinstva na desetletno ječo, poostreno s postom vsak mesec.

Izpred celjskega sodišča. Pri potrotni obravnavi proti listu „Deutsche Wacht“

je začovornik toženega urednika odvetnik dr. Mravlag osebno napadel dr. Serca in mu očital, da je neko Strobecker v svoji pisarni pretepel. Dr. Serneč je radi tega tožil in je bil dr. Mravlag v soboto pred okrožnim sodiščem obsojen na globo 40 gld. in poplačilo vseh troškov.

Štajerski deželni zbor. Slovenski deželni poslanci so po dolgotrajnem vensem posvetovanju soglasno sklenili z ozirom na skrajno brezobzirno in krivčno postopanje nemškonacionalne večine deželnega zborja in deželnega odbora zoper slovenski narod na Spodnjem Štajerskem tako v narodnih kakor kulturnih in gospodarskih zadevah, se zborovanja deželnega zborja ne več udeleževati, ter bodo ta svoj sklep s posebnim oklicem na svoje volilce pojasnil.

Prodaja razglednic. Ministerstvo za trgovino je razsodilo v nekem slučaju, da je prodaja razglednic dovoljena vsem ter da ni vezana na kako posebno dovoljenje ali koncesijo.

Poroka najvojvode Franc Ferdinand z grofico Chotek. Zaterjuje se, da se poroči prihodnji teden s cesarjevim dovoljenjem v Dreždanih nadvojvoda Franc Ferdinand z grofico Chotek. — Na dan poroke vdobi grofica Chotek naslov kneginje Konopši.

Grofica Štefanija Lonyay. — C. kr. državno vojno ministerstvo je dne 24. t. m. razglasilo sledenje: Njena c. in kr. visokost, presvita cesarica udova Štefanija se je dne 23. t. m. v Miramaru poročila z c. in kr. komornikom grofom Elemerjem Lonyayem. Ker ta zakon ni primeren rodu, ne pristoja po temeljnih pravilih najvišjega dvora sedanjih gospic Štefaniji Lonyay v mejah avstro-ogerske monarhije niti našlov kraljeve visokosti, niti ime princezine belgijske, vojvodine saksosko-koburške. To se prihaja na podlagi naznanila najvišjega dvornega urada Njegovega c. in kr. apostolskega veličanstva.

Zupan dunajski dr. Lueger se ženi. — Govori se, da se dunajski župan dr. Lueger oženi s hčerjo železniškega ministra dr. Wittka.

K izseljevanju Nemcev iz rajha. Dr. Alfred Hegar, vseučiliški profesor zdravilstva v Freiburgu, piše: „Povprek se vsako leto izseli čez 100.000 Nemcev iz rajha v Ameriko. Če se računi vrednost delavske moči izseljencev, ki se z njim narodu izgubi, po Engelsu malo računjeno, na 1500 mark, potem je škoda v tem 150 milijonov mark. Promocije, katero vzame izseljenec seboj, je najmanj 400 mark, tako da se izgubi s tem na leto 40 milijonov mark več. K temu še pridejo stroški, ki so se potrosili za izrejo človeka izseljencev (1500 do 2000 mark gotovo). Večinoma se izseljujejo mladi ljudje z 20 leti, tako da se zavira z izselitvijo teh nadaljnjo razvijanje, in da nastajajo slabši ljudje. Sicer se pa skrčijo tudi delavske kategorije v številu. Ker zapuščajo večjidel moški svojo domovino, se premeni razmerje med moškimi in ženskami in se premoženje ženstva utruje še bolj. In slednjič zapuščajo domovino ponajveč energični, podjetni, duševno in telesno bolj usposobljeni ljudje, tako da bo pokvarjenje rase posledica tega neprestanega izseljevanja.“

Listnica uredništva: G. D. v. K. Prijeli. Hvala lepa. — Porabimo že o kaki priliki.

Gg. A. v. B. in E. C. v Št. Prijeli. Hvala lepa. Pride pa prihodnjič, ker za danes prepozno dospelo.

* Poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz je odlikovan od našega cesarja s častnim znamenjem za umetnost in znanstvo. To je najvišje odlikovanje v naši državi za pisatelje, pesnike in umetnike.

* Ruski naučni minister je dovolil 50.000 rubljev za 150 učiteljev, da bodo mogli obiskati svetovno razstavo v Pariz ter jo proučiti.

* Otrok z dvema glavama. „Obzor“ poroča, da živi v selu Oblaju, občina Maja, na Hrvatskem otrok z dvema glavama. Otrok je star baje že tri leta.

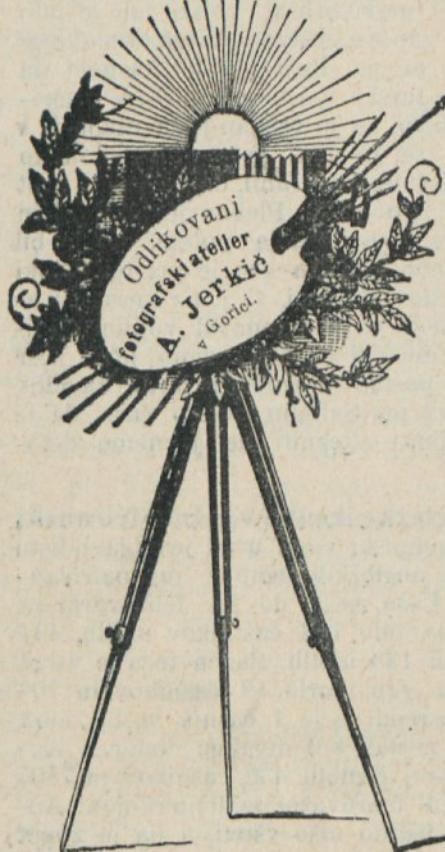
* Ženske kot zločinke. Berolinsko društvo „Frauenwohl“ je imelo nedavno javno predavanje, pri katerem je dr. Rosenthal čital spis „Ženska in zločin“. Podal je statistiko: Med zločincami je v različnih državah različen odstotek zločink. V Angliji jih je 20%, v Nemčiji 18%, v Franciji 16%, v Avstriji 14%, v Rusiji 9%, v Italiji 5%, v Španiji in Portugaliji pa le 4%. Da je zločink mnogo manj, izvaja dr. Rosenthal iz socijalnega položaja in fizične narave ženskih. Doboj, razbojništvo, javna nemoralna in nasilstvo so ženskim neznani zločini. Pač pa je med vsemi, moškimi in ženskimi, nepoštenostni 1/4 ženskih. Več zločink je med samicami kakor med omoženimi.

* Osman-paša umrl. Dne 22. t. m. je umrl v Carigradu znani plevniški junak, Osman-paša. Rodil se je v Amaziji l. 1837. Leta 1850. je vstopil v vojaško akademijo v Carigradu in je izstopil iz nje 4 leta pozneje kot častnik konjištva. Udeležil se je pod Omer-pašom vojske v Orientu. Posebno se je pa skazal ter na-se obrnil pozornost l. 1867. pri obleganju nekega samostana v Anglijo.

Kandiji. V turško-srbski vojski mu je bilo poverjeno zapovedništvo jednega armadnega voja. Ko so pa Rusi par let kasneje, za časa rusko-turške vojske, pri Sistovi prekoračili Dunavo, se je Osman-paša utaboril v Plevni in se je tam proti Rusom tako vspešno in junaško branil, da ga je ves svet občudoval. Po padu Plevne je bil ujet in so ga Rusi izpustili šele potem, ko je bil sklenjen mir. Sultan mu je pri tej priliki podelil naslov Ghazi, t. j. premagovalec. Kasneje ga je imenoval vojnim ministrom ter mu dal za ženo svojo hčer. Ker so mu pa postali njegovi tovariši zavidi, črnili so ga pri Sultunu toliko časa, da je bil prisiljen odtegniti se javnemu delovanju.

* Angležke izgube v južnoafričanski vojni. Londonski vojni urad je objavil listo dosedanjih angležkih izgub v južnoafričanski vojni. Lista sega do 24. februarja in kaže, da je bilo 198 častnikov ubitih, 494 ranjenih in 133 ujetih. Razen tega je vsled bolezni in ran umrlo 19 časnikov in 704 mož, ponesrečil se je 1 časnik in 17 mož, katere so poslali kot invalidi domov. Angleži so torej izgubili 430 časnikov in 7807 mož. Po 24. februarju padli in ranjeni Angleži v to listino niso všteti, a jih je zopet par sto.

</

Odlikovani fotografski atelier

A. Jerkič

Gorica, Gosposka ulica, hiš. štev. 7,
(v hiši goriške ljudske posojilnice)
edini zalagatelj

c. kr. avstrijske državno-uradniške
zveze za Goriško.

Sprejema vsa v fotografsko stroko
spadajoča dela.

Novi, velikomestno urejeni atelier
odgovarja vsem modernim zahtevam
v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobe pri obstoječih cenah 15 odstotkov popusta.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica h. št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago.
Knjige: molitvene, šolske in vpisne.
Tiskovine iz "Narodne tiskarne" po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnice, računov, kuverte z napisimi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici hiš. štev. 23,
(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
priporoča

**pristna bela in
črna vina iz vi-
pavkih, furlan-
skih, briskih,**
dalmatinskih in
isterskih vino-
gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštana.

Josip Gorjanc

gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu
v Gorici,
ima tudi kleve za korje in
vozove.

Razun dobrega črnega in belega
vina ter piva, priporoča vedno
izvrstna jedila, gorka ali mrzla.
Ima cena prenosiča.

"Narodni Koledar"

za navadno leto 1900.

dobiva se v

"Narodni tiskarni"

Gorica, ulica Vetturini 9,

po 40 vin., s pošto 10 vin. več.

Novi naročniki "Gorice" dobé ga
brezplačno.

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,

priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo trgovino
kolonialnega blaga, kakor petrolej,
kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor
itd. Na razpolago ima tudi do-
mačo slanino: špeh, salame in to
na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnidaršič & Valenčič

v Ilirske Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni vspeh najih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najih v tem času kar jih izdelujeva. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po $\frac{1}{2}$ kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Veturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Bresčak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

**V zalogi ima
najelegantnejšo sobno
opravo, na katero se
še posebej opozarja
p. n. občinstvo!**

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posebne sobe so po nemškem slogu odlikovanih Črnigovjevih delavnic v ulici Ponte nuovo in via Leoni, katero so lepše in ukusnejše izdelane in ceneje od dunajskih in budapeštanskih tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizarških mojstrov. — Sprejema vsa naročila in izdeluje po izberi obrisa, najeceje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijška brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obesala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platom na izberi ter razne tapetarije. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenške ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

"NARODNA TISKARNA"

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegatnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

"Narodna tiskarna" tiska "GORICO" in "NAROD"

"Gorica"

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

"Narod"

izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 kruno 60 vinarjev, polletno pa 80 vin. Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

"Narodna tiskarna" v Gorici ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju

(pobotnice za plače učiteljev, duhovnikov, cerkvenih služabnikov itd.)

Pismena naročila tiskovin se izvrši z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.